

Új hangsúlyok a területi fejlődésben

SZTE Gazdaságtudományi Kar Közgazdaságtani Doktori
Iskolájának Közleménye 2013

**SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM
GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR**

Új hangsúlyok a területi fejlődésben

Szerkesztette
Lukovics Miklós – Savanya Péter

JATEPress
Szeged, 2013

© SZTE Gazdaságtudományi Kar, Szeged

Szerkesztette

Lukovics Miklós
Savanya Péter

Lektorálta

Bajmócy Zoltán
Balogh Sándor
Imreh Szabolcs
Káposzta József
Lengyel Imre
Lukovics Miklós
Málovics György
Prónay Szabolcs
Vas Zsófia
Végh Zoltán

A sorozat szerkesztőbizottsága

Botos Katalin
Csanádi Mária
Farkas Beáta
Hetsi Erzsébet
Inzelt Annamária

Katona Tamás
Kovács Árpád
Lengyel Imre (elnök)
Voszka Éva

ISBN: 978-963-306-247-0

Tartalom

Szerzők.....	7
Előszó.....	9

1. Területi fejlődés

Elekes Zoltán: <i>Evolúciós gazdaságföldrajz és intézményi koevolúció.....</i>	13
Bucsay Kálmán: <i>Technológia transzfer tevékenység a Szegedi Tudományegyetemen.....</i>	25
Bodnár Gábor: <i>Endogén regionális fejlődés a rurális térségekben.....</i>	42
Suhajda Csilla Judit – Kiss Ádám Gergő: <i>Regionális különbségek a pályaorientációban.....</i>	62

2. Városok versenyképessége

Egri Zoltán – Paraszt Márta: <i>Urbanizáció Kelet-Közép-Európában – A várostipológia kísérletei</i>	79
Horváth Sarolta Noémi: <i>A magyarországi város-régiók versenyképességének mérése nemzetközi kísérletek alapján.....</i>	99
Kis Máté – Goda Pál: <i>Pest megye településeinek versenyképességi térképe.....</i>	116

3. Mezőgazdasági vállalkozások

Savanya Péter: <i>Agribusiness modellek a fejlődő és fejlett országokban – Hálózatok és klaszter alapú fejlődés.....</i>	131
Szabó Virág – Urbánné Malomsoki Mónika – Nagyné Pércsi Kinga: <i>Alternatív mezőgazdasági vállalkozások szerepe a térségi fejlődésben.....</i>	154
Baranyai Zsolt – Kovács Zoltán – Vásáry Miklós: <i>Gazdálkodói együttműködések – Egy felmérés tapasztalatai a Dél-alföldi régióban a változó vidékfejlesztési politika tükrében</i>	168
Vágány Judit – Kárpáti Daróczi Judit – Juhász Ilona <i>A minőség megbízhatósága vagy a megbízhatóság minősége?</i>	186

4. Helyi gazdaságfejlesztés és vidékfejlesztés

Lendvay Endre – Nagyné Molnár Melinda: <i>Önkormányzati szerepek és eszközök a helyi gazdaságfejlesztésben</i>	209
Ritter Krisztián – Nagy Henrietta – Tóth Tamás: <i>Hátrányos helyzetű vidéki térségek és helyi fejlesztési lehetőségeik egy Észak-magyarországi példán keresztül</i>	224
Biczó Dénes: <i>Tervezés a térségek gazdaságfejlesztésében az ökológiai lábnyom modelljéből kiindulva</i>	243
Urbánné Malomsoki Mónika – Nagyné Pércsi Kinga – Szabó Virág: <i>A járási rendszer és az átalakított önkormányzati feladat ellátási struktúra kialakításának hatása a településekre</i>	261
Rákóczi Attila: <i>A közösségi agrárszabályozások sikere a nemzeti tájképi elemek védelmében</i>	280
Contributors.....	293
Abstracts.....	295

Szerzők

- Baranyai Zsolt*, PhD, adjunktus, Szent István Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar, Közgazdaságtani, Jogi és Módszertani Intézet (Gödöllő).
- Biczó Dénes*, térképész, PhD hallgató, Szent István Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar, Regionális Gazdaságtani és Vidékfejlesztési Intézet (Gödöllő).
- Bodnár Gábor*, tanársegéd, Szent István Egyetem Gazdasági, Agrár- és Egészségtudományi Kar, Gazdaságtudományi Intézet (Békéscsaba); PhD hallgató Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar Közgazdaságtani Doktori Iskola (Szeged).
- Bucsay Kálmán*, PhD hallgató, Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar Közgazdaságtani Doktori Iskola (Szeged).
- Egri Zoltán*, PhD, egyetemi adjunktus, Szent István Egyetem Gazdasági, Agrár- és Egészségtudományi Kar Tessedik Campus, Gazdaság- és Vidékfejlesztési Intézet (Szarvas).
- Elekes Zoltán*, PhD hallgató, Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar, Közgazdaságtani Doktori Iskola (Szeged).
- Goda Pál*, PhD, tanársegéd, Szent István Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar, Regionális Gazdaságtani és Vidékfejlesztési Intézet (Gödöllő).
- Horváth Sarolta Noémi*, PhD hallgató, Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar Közgazdaságtani Doktori Iskola (Szeged).
- Juhászné Ábry Ilona*, mestertanár, Általános Vállalkozási Főiskola, Vállalkozás-menedzsment Tanszék (Budapest).
- Kárpátiné Daróczy Judit*, főiskolai adjunktus, Általános Vállalkozási Főiskola, Vállalkozás-menedzsment Tanszék (Budapest).
- Kis Máté*, PhD hallgató, Szent István Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Enyedi György Regionális Tudományok Doktori Iskola (Gödöllő).
- Kiss Ádám Gergő*, emberi erőforrás tanácsadó szakos hallgató, Szent István Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar (Gödöllő).
- Kovács Zoltán*, címzetes főiskolai docens, Szegedi Tudományegyetem Mérnöki Kar (Szeged).
- Lendvay Endre*, PhD hallgató, Szent István Egyetem Enyedi György Regionális Tudományok Doktori Iskola (Gödöllő).
- Nagy Henrietta*, PhD, egyetemi docens, Szent István Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar (Gödöllő).

- Nagyné Molnár Melinda*, PhD, egyetemi docens, Szent István Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar, Regionális Gazdaságtani és Vidékfejlesztési Intézet (Gödöllő).
- Nagyné Pércsi Kinga*, egyetemi docens, Szent István Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar, Regionális Gazdaságtani és Vidékfejlesztési Intézet (Gödöllő).
- Paraszt Márta*, MSc, tanszéki mérnök, Szent István Egyetem Gazdasági, Agrár- és Egészségtudományi Kar Tessedik Campus, Gazdaság- és Vidékfejlesztési Intézet (Szarvas).
- Rákóczi Attila*, PhD hallgató, Szent István Egyetem Környezettudományi Doktori Iskola (Gödöllő).
- Ritter Krisztián*, PhD, egyetemi docens, Szent István Egyetem Gzdaság és Társadalomtudományi Kar (Gödöllő).
- Savanya Péter*; PhD hallgató, Szegei Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar Közgazdaságtani Doktori Iskola (Szeged).
- Suhajda Csilla Judit*, tanársegéd, Szent István Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar, Pályatervezési és Tanárképző Intézet, Pályatervezés Tanszék (Gödöllő).
- Szabó Virág*, PhD hallgató, Szent István Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar, Regionális Gazdaságtani és Vidékfejlesztési Intézet (Gödöllő).
- Tóth Tamás*, PhD, egyetemi docens, Szent István Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar, Regionális Gazdaságtani és Vidékfejlesztési Intézet (Gödöllő).
- Urbánné Malomsoki Mónika*, tanszéki mérnök, Szent István Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar, Regionális Gazdaságtani és Vidékfejlesztési Intézet (Gödöllő).
- Vágány Judit*, PhD, főiskolai tanár, Általános Vállalkozási Főiskola, Vállalkozás-menedzsment Tanszék (Budapest).
- Vásáry Miklós*, PhD, adjunktus, Szent István Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar, Közgazdaságtani Jogi és Módszertani Intézet (Gödöllő).

Előszó

A Magyar Regionális Tudományi Társaság Dél-alföldi Tagozata új kezdeményezésként „Regionális tudományi tapasztalatcsere” elnevezéssel egy olyan fórumot kíván elindítani a fiatal kutatók számára, amelynek segítségével évenként más-más helyszínen, a régió más-más településén találkozhatnak. A fórum lehetőséget kíván biztosítani a regionális tudományhoz kötődő fiatal kutatók számára, hogy megismerhessék egymás eredményeit, illetve bemutathassák munkájukat a „szakma tapasztalt művelőinek”.

A kezdeményezés eredményeként első alkalommal 2013. júniusában, Békéscsabán került megrendezésre ez a fórum az „I. Regionális tudományi tapasztalatcsere a Dél-Alföldön. Új hangsúlyok a területi fejlődésben” címmel, a Magyar Regionális Tudományi Társaság Dél-alföldi Tagozata, az MTA Területi Bizottsága Gazdaságtudományi Szakbizottsága, a Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kara Közgazdaságtani Doktori Iskolája, valamint a Szent István Egyetem, Gazdasági, Agrár- és Egészségtudományi Karának közös szervezésében. A Közgazdaságtani Doktori Iskola célja jelen kötet kiadásával, hogy a széles szakmai kör számára elérhetővé tegye a tudományos fórumon elhangzott, a szakmai bizottság által színvonalasnak értékelt, válogatott előadások lektorált változatát.

Az első rész négy tanulmánya a területi fejlődés összetett témaköréből a regionális tudományokhoz kapcsolódó elméleti jellegű kérdéseket érinti. A második rész a városok versenyképességének kérdéseivel foglalkozik, vizsgálva az urbanizáció és a város-régiók kérdéskörét is. A harmadik rész a mezőgazdaság és agrártermelés kérdéskörébe tartozó tanulmányokat vonultatja fel. A negyedik részben a helyi gazdaságfejlesztés, a területi tervezés és hozzájuk kapcsolódó témák találhatók.

A szerkesztők ezúton mondanak köszönetet a fórum szervezőinek, a tanulmányok lektorálását végző szakembereknek, a kötet végső formába öntését végző kollégáknak, és természetesen az egyes tanulmányok szerzőinek.

Szeged, 2013. december

Szerkesztők